

Αντιρατσιστική Πολιτική ΥΠΠ

ΗΜΕΡΙΔΑ «Πρόσφυγες και Μετανάστες: παιδαγωγικές
προσεγγίσεις»
3 Νοεμβρίου 2018
Δρ Έλενα Παπαμιχαήλ, Λειτουργός ΠΙ

<http://sportdog.gr/sports/podosfairo/article/377258/tessera-xronia-apo-ton-nazistiko-xairetismo-binteo>

Richard Evans: Throwing bananas at black sportsmen has been recognised as racism across Europe for decades

Richard Evans, The Advertiser

August 22, 2016 11:11am

<https://www.adelaidenow.com.au/news/opinion/richard-evans-throwing-bananas-at-black-sportsmen-has-been-recognised-as-racism-across-europe-for-decades/news-story/afcb5d4a634119b327507e7616755e0b>

Maccabi Tel Aviv Fans: Refugees Not Welcome

Soccer fans come out against an initiative to donate some of the team's income to help Syrian refugees.

Dor Blech | [Send me email alerts](#)

Sep 12, 2015 11:35 PM

[Share](#)

[Tweet](#)

8

Zen

[Subscribe now](#)

<https://www.haaretz.com/israel-news/sports/.premium-maccabi-tel-aviv-fans-refugees-not-welcome-1.5398324>

Σάλος στην Κύπρο με το προκλητικό πανό για τους πρόσφυγες

Ντροπιαστική φωτογραφία στο Facebook από σύνδεσμο του ΑΠΟΕΛ.

Τελευταία ενημέρωση 12/09/2015, 21:21

Αστυνομία στη Λάρνακα.

S go

16

<https://www.kerkida.net/articles/a-kategoria/eidiseis/apoel/124980-kataziteitai-61hronos-gia-to-pano-refugees-go-home>

<http://www.sport-fm.gr/article/podosfairo/salos-stin-kupro-me-to-proklitiko-pano-gia-tous-prosfuges/3108219>

ΑΝΟΡΘΩΣΗ: Κλείνει η Νότια για τα ρατσιστικά με Ομόνοια

🖨 Εκτύπωση ✉ E-mail

Βαθμολογήστε αυτό το άρθρο ★ ★ ★ ★ ★ (0 ψήφοι)

📱 Share

<http://www.riknews.com.cy/index.php/sports/a-kategoria/item/7911-anorthosi-kleinei-i-notia-gia-ta-ratsistika-me-omonoia>

Αστυνομία Φρανκφούρτης: «Γι' αυτό συλλάβαμε τους Απολλωνίστες»

Πολίτης Sports, 26.10.2018

11

Like 596

<http://politis.com.cy/article/o-logos-tis-sillipsis-apolloniston-apo-tin-astinomia-tis-frankfourtis>

'Rep
on S

JK Row
cartoon

TH
OU

Sere
Open

<https://www.theguardian.com>
<https://www.theguardian.com>
<https://www.bbc.com>

Wm. H. WEST'S BIG MINSTREL JUBILEE

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ | ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού
και Οδηγός Διαχείρισης
και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών

ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΠΠ

Γράφω ένα
ρατσιστικό
περιστατικό στο
οποίο ήμουν
θεατής, θύμα (ή
θύτης!) στο σχολείο
μου πρόσφατα

ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΠΠ

- Ανταποκρίνεται σε διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις που έχει επικυρώσει η Κύπρος
- Επίσημη τοποθέτηση του κράτους κατά του ρατσισμού
- Οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI)

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

Σκοπός του Κώδικα & Οδηγού δεν είναι να χαρακτηρίσει ή να αποκαλέσει άτομα ως ‘ρατσιστές’ ή ‘μη ρατσιστές’ αλλά:

- η *αναγνώριση* των οποιωνδήποτε άμεσων ή έμμεσων, σκόπιμων ή άσκοπων λόγων, πράξεων και διαδικασιών που οδηγούν σε αρνητικές διακρίσεις συγκεκριμένων ατόμων με βάση τη διαφορετικότητά τους
- η *ανάληψη ενεργού δράσης* για πρόληψη και αντιμετώπιση ρατσιστικών περιστατικών, και
- η *ανάληψη ενεργού δράσης* για ανάπτυξη αντιρατσιστικής κουλτούρας.

Διαφορετικότητα

φύλο, χρώμα/εμφάνιση,
εθνικότητα, κοινότητα ή
θρησκευτική ομάδα,
καθεστώς παραμονής στη
χώρα, καταγωγή,
θρησκευτικές ή άλλες
πεποιθήσεις, αναπηρία,
ηλικία, σεξουαλικός
προσανατολισμός, γλώσσα,
προφορά, συνήθειες,
επάγγελμα,
κοινωνικοοικονομική
κατάσταση, κουλτούρα κλπ.

Ρατσισμός

συνέπειες πράξεων,
συμπεριφορών και
λόγων, έμμεσων ή
άμεσων, οι οποίες
περιθωριοποιούν,
αποκλείουν και κάνουν
διακρίσεις σε βάρος
όσων θεωρούνται
‘διαφορετικοί’,
ασχέτως πρόθεσης

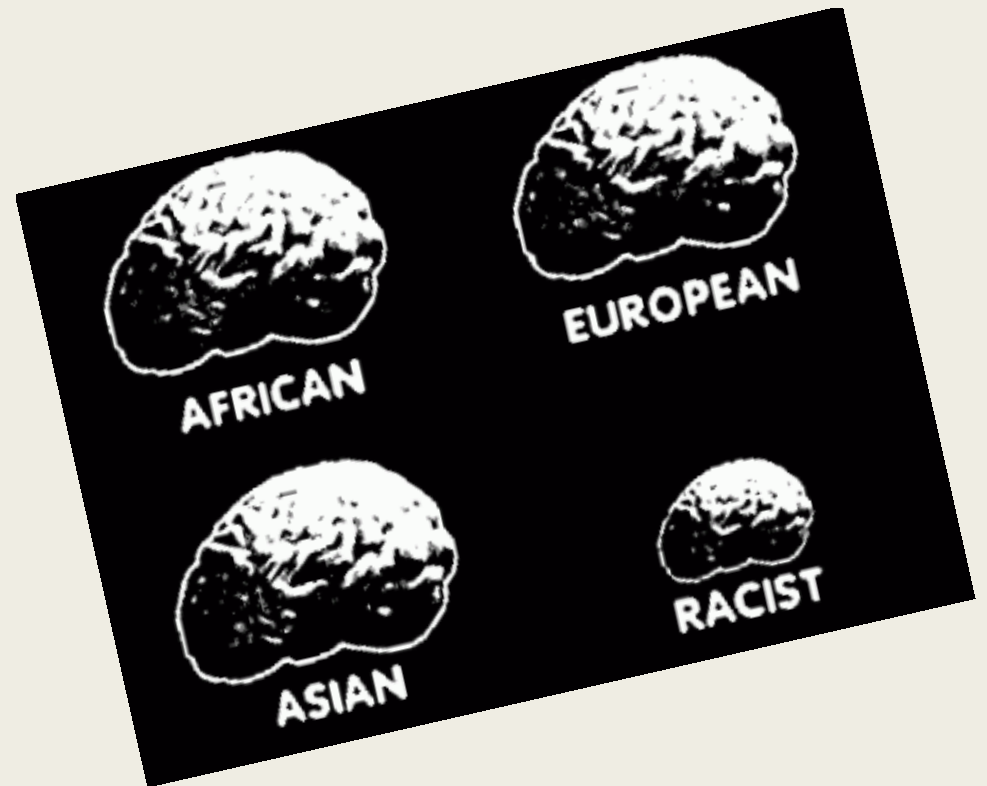
ΠΡΟΚΛΗΣΗ: πολλαπλότητα ρατσισμών...

Με δεδομένη την πολλαπλότητα των ταυτοτήτων → Εξίσου πολλαπλοί και εναλλασσόμενοι είναι και οι πιθανοί συνδυασμοί διακρίσεων και ρατσισμών που μπορεί να αδικούν ή να ευνοούν κάποια παιδιά στο σχολείο και άτομα στην ευρύτερη κοινωνία σε σχέση με τις διάφορες ιδιαιτερότητές τους.

ΠΡΟΚΛΗΣΗ: αποφυγή δαιμονοποίησης ατόμων που παρουσιάζουν ρατσιστικές συμπεριφορές

Η έκφραση ρατσιστικών συμπεριφορών δε συνοδεύεται πάντα από την ανάλογη πρόθεση, καθώς κάποια άτομα μπορεί να συμπεριφέρονται ή να εκφράζονται ρατσιστικά χωρίς να το αντιλαμβάνονται (Wetherell and Potter, 1992).

- Δεν έχουμε ρατσιστικά περιστατικά στο σχολείο μας.
- Ο ρατσισμός δε γίνεται ανεκτός στο σχολείο μας.
- Δεν είναι ρατσισμός, είναι εκφοβιστική συμπεριφορά.
- Το παιδί σας αποκλείεται να είναι θύμα ρατσισμού, αφού είναι δημοφιλής.
- Τα μωρά είναι μωρά.
- Το παιδί προκαλεί το ίδιο αυτή τη συμπεριφορά.
- Το παιδί χρειάζεται ψυχολογική στήριξη.
- Το παιδί είναι υπερευαίσθητο.
- Οι δικοί μας τους αποδέχονται, οι ξένοι όμως δε θέλουν να ενσωματωθούν
- Επηρεάζεται πολύ από το διαζύγιο των γονιών του/της.
- Δυστυχώς δεν υπήρχαν μάρτυρες, έτσι δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι.
- Μιλήσαμε με τους θύτες και μας εξήγησαν ότι αστειεύονταν.
- Στο σχολείο μας δεν έχουμε ξένα παιδιά.

ΠΡΟΚΛΗΣΗ: Αρνήσεις ρατσισμού

Εκπροσωπούν το δίλημμα με το οποίο ερχόμαστε αντιμέτωποι όταν προσπαθούμε να εκφράσουμε επιχειρήματα τα οποία μπορεί να θεωρηθούν ρατσιστικά, ενώ ταυτόχρονα προσπαθούμε να αποφύγουμε οποιεσδήποτε κατηγορίες ρατσισμού, ο οποίος είναι κοινωνικά καταδικαστέος (Rapley, 2001).

ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΡΑΤΣΙΣΤΗΣ!...
ΣΕΒΟΜΑΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ
ΜΑΥΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΙΤΡΙΝΟΥΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΕΛΑΜΨΟΥΣ ΚΑΙ
ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΧΡΩΜΑ.

ρατσιστικό περιστατικό

- οποιοδήποτε περιστατικό εκλαμβάνεται ως ρατσιστικό από το θύμα ή άλλο πρόσωπο (Macpherson, 1999 και ECRI, 2007)
- καλλιεργεί περιβάλλον εχθρότητας προς όλα τα πρόσωπα που μοιράζονται κάποια χαρακτηριστικά, βλάπτοντας σοβαρά ευρύτερες κοινότητες
- Παραδείγματα:

γελοιοποίηση ή μίμηση προφορών ή κινήσεων, χρήση υποτιμητικής γλώσσας, ρατσιστικά ανέκδοτα/σχόλια, διάδοση φήμης για τη διαφορετικότητα ή υποτιθέμενη διαφορετικότητα ενός ατόμου, αποκλεισμός από συμμετοχή σε κοινωνικές ομάδες, προσβλητικά, απειλητικά ή ρατσιστικά γκράφιτι ή σύμβολα, σωματική βία στη βάση τις ιδιαιτερότητας ενός ατόμου

“Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών”

- Βήματα διαχείρισης ρατσιστικών περιστατικών
- Πίνακας Κυρώσεων (έντυπο αναστοχασμού, παρατήρηση, γραπτή επίπληξη, κοινωνικής εργασίας, αποζημίωση, συζητήσεις με γονείς, στέρηση συμμετοχής σε εκδηλώσεις και αθλοπαιδιές, αποβολή)
- Έντυπο Αναστοχασμού
- Έντυπο καταγραφής ρατσιστικού περιστατικού (Φόρμα 1)
- Έντυπο ετήσιας αναφοράς ρατσιστικών περιστατικών (Φόρμα 2).

Ας δούμε κάποια παραδείγματα από άλλα σχολεία...

- Πώς τα διαχειριζόμαστε με βάση την αντιρατσιστική πολιτική;

Στην ερώτηση της εκπαιδευτικού γιατί η τάξη είναι βρώμικη και δεν την διατηρούν καθαρή, μια μαθήτρια αναφέρει δυνατά και με ύφος: «Εν τζαι είμαστε τίποτε μαυρούες κυρία».

ΛΕΚΤΙΚΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ, ΓΡΑΠΤΗ Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ Η ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ/ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΟΙ ΔΕΚΤΕΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ, ΟΠΩΣ:

- * στερεοτυπικές δηλώσεις
- * ανέκδοτα ή αστεία
- * κοροϊδία ή πειράγματα για ρούχα, φαγητό, σχέσεις, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, περιουσία ή σωματική εμφάνιση
- * χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων
- * προσβλητικά σχόλια
- * γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων
- * ρατσιστικά σχόλια

Στη διάρκεια μιας εκδήλωσης στο σχολείο,
στη σκηνή βρίσκεται και τραγουδά ένας
μαθητής. Ένας μαθητής από τους θεατές
πλησιάζει έναν εκπαιδευτικό και του
ψιθυρίζει στο αυτί: «Κύριε, εν τέλεια
ππουστούι τούτος».

Στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής ακούγεται
μαθητής να λέει σε συμμαθητή του «ρε όι να
βάλεις τον πασιύ μέσα στην ομάδα μας
εντάξει;»

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ
ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ ΑΠΟ
ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ, ΟΠΩΣ:

- * σκόπιμος αποκλεισμός λέγοντας στους άλλους να μην κάνουν παρέα με ένα άτομο/μια ομάδα ατόμων
- * κουτσομπολιό, συμμετοχή στη διάδοση φήμης
- * άρνηση για συνεργασία
- * άρνηση από παιδιά να παίξουν ή να καθίσουν δίπλα από συγκεκριμένα παιδιά
- * αποκλεισμός από συμμετοχή σε κοινωνικές ή άλλες ομάδες

Στο μάθημα γίνεται αναφορά από μαθητή/τρια ότι «οι μουσουλμάνοι πρέπει να πάνε πίσω από εκεί που ήρθαν»

ΛΕΚΤΙΚΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ, ΓΡΑΠΤΗ Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ Η ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ/ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ, ΧΩΡΙΣ ΟΙ ΔΕΚΤΕΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ, ΟΠΩΣ:

- * στερεοτυπικές δηλώσεις
- * ανέκδοτα ή αστεία
- * κοροϊδία ή πειράγματα για ρούχα, φαγητό, σχέσεις, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, περιουσία ή σωματική εμφάνιση
- * χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων
- * προσβλητικά σχόλια
- * γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων
- * ρατσιστικά σχόλια

Σε έναν τοίχο του σχολείου ένα πρωί
παρατηρείτε ότι έχει ζωγραφιστεί με
spray μια σβάστικα.

ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ Η ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΣΦΑ- ΛΕΙΑΣ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ/ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ, ΟΠΩΣ:

- * σήματα ή σύμβολα σε ρούχα που είναι ενάντια σε συγκεκριμένες πολιτισμικές ή άλλες ομάδες ή προκαλούν αισθήματα εναντίον ατόμων ή ομάδων
- * προσβλητικά, απειλητικά ή ρατσιστικά γκράφιτι ή σλόγκαν (σε τοίχους του σχολείου, στις τουαλέτες, στα θρανία κ.λπ.)
- * προώθηση εκδόσεων που είναι ενάντια σε συγκεκριμένες πολιτισμικές ή άλλες ομάδες
- * προώθηση του ρατσισμού ή ρατσιστικών αντιλήψεων και της μη αποδοχής της διαφορετικότητας μέσα από το διαδίκτυο ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα
- * άλλα είδη ρατσιστικής προπαγάνδας

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΑ ΠΟΥ ΠΛΗΓΩΝΕΙ ΤΗΝ
ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ Η ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ/ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ, ΟΠΩΣ:

* απειλητικές ή κοροϊδευτικές
χειρονομίες

* σπρωξίματα

* χτυπήματα

* τρικλοποδιές

* κλοπές

* απειλές

* καταδίωξη

* καταστροφή προσωπικών
αντικειμένων ή άλλης περιουσίας

* καταστροφή δημόσιας ή άλλης
περιουσίας με συναισθηματική,
ηθική ή άλλη αξία για συγκεκριμένα
άτομα ή ομάδες (π.χ. μνημεία, έργα
τέχνης, κοινωφελή έργα κ.λπ.).

* κλοτσιές, γροθιές

* σωματική επίθεση ή παρενόχληση

ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ, ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ) ΔΕΣΜΕΥΟΝΤΑΙ ΩΣΤΕ ΝΑ:

- Σέβονται τα δικαιώματα όλων των ατόμων στη σχολική κοινότητα
- Αναγνωρίζουν και εφαρμόζουν τις υποχρεώσεις τους, όπως απορρέουν από τους κανονισμούς του σχολείου για την καταπολέμηση των διακρίσεων και του ρατσισμού
- Συμπεριφέρονται με ασφαλή και υπεύθυνο τρόπο αποφεύγοντας οποιαδήποτε επιθετική συμπεριφορά ή άλλη επικοινωνία που δείχνει έλλειψη σεβασμού σε άτομα ή περιουσίες
- Απορρίπτουν και καταδικάζουν κάθε μορφή ρατσισμού, παρενόχλησης ή διάκρισης προς οποιοδήποτε άτομο της σχολικής κοινότητας
- Εάν παρατηρήσουν ρατσιστικά περιστατικά παρεμβαίνουν με ειρηνικά μέσα για να βοηθήσουν, εάν χρειάζεται, και στη συνέχεια αναφέρουν το περιστατικό στην/στον Υπεύθυνη/ο Εκπαιδευτικό.

Διακόπτω – προστατεύω το θύμα - αναδεικνύω πολιτική – διαχειρίζομαι ως ρατσιστικό περιστατικό με βάση τον Οδηγό

Διακόπτουμε το περιστατικό. Δηλώνουμε ότι το σχολείο μας διαφωνεί με αυτές τις δηλώσεις και ότι προσωπικά διαφωνούμε επίσης με αυτές τις δηλώσεις. Δεν στοχοποιούμε τον θύτη την ώρα του περιστατικού. Αποφεύγουμε ερωτήσεις του τύπου ‘γιατί το είπες;’ ‘κατάλαβες ότι πλήγωσες το συμμαθητή σου;’ κλπ. Η διαχείριση και καταγραφή του περιστατικού θα γίνει διακριτικά, με τον θύτη μόνο του να συμπληρώνει το έντυπο αναστοχασμού κλπ.

Βήματα διαχείρισης ρατσιστικών περιστατικών

1. Το περιστατικό παρατηρείται από παιδιά ή εκπαιδευτικούς και αναφέρεται στον/στην Υπεύθυνο/η Εκπαιδευτικό ή άλλο/η εκπαιδευτικό που βρίσκεται

πλησιέστερα, αν είναι ανάγκη.

2. Ο/Η εκπαιδευτικός που είναι μάρτυρας ή ενημερώνεται πρώτος/η για το περιστατικό:

- επεμβαίνει για να το διακόψει
- παρέχει άμεση στήριξη και ασφάλεια στο θύμα
- ενημερώνει άμεσα τον/την Υπεύθυνο/η Εκπαιδευτικό.

3. Ο/Η Υπεύθυνος/η Εκπαιδευτικός:

- επιβεβαιώνει ότι το θύμα/τα θύματα που ήταν στόχοι του ρατσιστικού περιστατικού είναι ασφαλή
- ενημερώνει τον/τη Διευθυντή/ντρια
- σε ξεχωριστές και κοινές συναντήσεις συζητά για το περιστατικό με όλα τα εμπλεκόμενα παιδιά και εκπαιδευτικούς (θύματα, θύτες, θεατές)
- σημειώνει τις λεπτομέρειες στο έντυπο αναφοράς ρατσιστικού περιστατικού (Σελ. 22 Φόρμα 1).

4. Η διεύθυνση του σχολείου προχωρεί στην επιβολή των ανάλογων κυρώσεων με βάση τις πρόνοιες των Κανονισμών Λειτουργίας του σχολείου. Αν τα εμπλεκόμενα άτομα παρακολουθούνται από Εκπαιδευτική/ό Ψυχολόγο τότε η διαδικασία επιβολής κυρώσεων γίνεται σε συνεργασία με την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

5. Η διεύθυνση του σχολείου προχωρεί σε ενημέρωση του Παρατηρητηρίου για τη Βία αποστέλλοντας τη Φόρμα 1 και προσκαλεί την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας για τις δικές τους ενέργειες και μετέπειτα την ΟΑΠ, αν χρειαστεί, αν το περιστατικό κριθεί ιδιαίτερα σοβαρό ή αν προκαλείται από το ίδιο άτομο για πολλοστή φορά.

6. Ο/Η Υπεύθυνος/η Εκπαιδευτικός συμπληρώνει στο τέλος του σχολικού έτους τη Φόρμα 2, με τα συγκεντρωτικά στοιχεία για τα ρατσιστικά περιστατικά του έτους που πέρασε, και το αποστέλλει στο kodikas@cyearn.pi.ac.cy

ΕΙΔΟΣ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ					
	1η φορά	2η φορά	3η φορά	4η φορά	5η φορά	6η φορά
<p>1ο ΕΙΔΟΣ: Λεκτική προφορική, γραπτή ή ηλεκτρονική βία που πληγώνει την αυτοπεποίθηση ή την αίσθηση ασφάλειας ενός ατόμου/μιας ομάδας, χωρίς οι δέκτες της βίας να είναι μάρτυρες, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στερεοτυπικές δηλώσεις • ανέκδοτα ή αστεία • κοροϊδία ή πειράγματα ρούχων, φαγητού, σχέσεων, κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, παρουσίας ή σωματικής εμφάνισης • χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων • προσβλητικά σχόλια • γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων • ρατσιστικά σχόλια 	<p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Παρατήρηση</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p> <p>Κοινωφελής εργασία</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Κοινωφελής εργασία</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Συζητήσεις με παιδιά και οικογένειες στο σχολείο</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p> <p>Εμπλοκή Εκπαιδευτικού/ής Ψυχολόγου</p> <p>Ενημέρωση του Παρατηρητηρίου ή/και Πρόσκληση της ΟΑΠ (αν χρειάζεται)</p>
<p>2ο ΕΙΔΟΣ: Λεκτική προφορική, γραπτή ή ηλεκτρονική βία που πληγώνει την αυτοπεποίθηση ή την αίσθηση ασφάλειας ενός ατόμου/μιας ομάδας στην οποία οι δέκτες της βίας γίνονται μάρτυρες, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στερεοτυπικές δηλώσεις • ανέκδοτα ή αστεία • κοροϊδία ή πειράγματα ρούχων, φαγητού, σχέσεων, κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, παρουσίας ή σωματικής εμφάνισης • χρήση υποτιμητικής γλώσσας ή όρων • προσβλητικά σχόλια • γελοιοποίηση ή μίμηση των προφορών ή κινήσεων • ρατσιστικά σχόλια 	<p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Παρατήρηση</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Έντυπο αναστοχασμού</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Γραπτή επίπληξη</p> <p>Στέρηση συμμετοχής</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Κοινωφελής εργασία</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Επικοινωνία με το σπίτι</p> <p>Συζητήσεις με παιδιά και οικογένειες στο σχολείο</p> <p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p>	<p>Στέρηση συμμετοχής ή Αποβολή</p> <p>Εμπλοκή Εκπαιδευτικού/ής Ψυχολόγου</p> <p>Ενημέρωση του Παρατηρητηρίου ή/και Πρόσκληση της ΟΑΠ (αν χρειάζεται)</p>

Επαρχία		
Σχολείο		
Ημερομηνία και ώρα περιστατικού		
Όνομα και χαρακτηριστικά θύματος/θυμάτων (εθνικότητα, θρησκεία, χρώμα, κοινότητα, γλώσσα, καθεστώς παραμονής στη χώρα, προηγούμενη εμπλοκή σε παρόμοια περιστατικά)		
Όνομα και χαρακτηριστικά θύματος/θυμάτων (εθνικότητα, θρησκεία, χρώμα, κοινότητα, γλώσσα, καθεστώς παραμονής στη χώρα, προηγούμενη εμπλοκή σε παρόμοια περιστατικά)		

Παρακαλώ σημειώστε με ✓ αυτό που ισχύει.

Θύμα/ Θύματα - Δέκτης/ Δέκτες		Θύτης / Θύτες	
Μαθητής/τρια		Μαθητής/τρια	
Εκπαιδευτικός		Εκπαιδευτικός	
Άλλος - μέλος της σχολικής κοινότητας (υιευκρινίστε)		Άλλος - μέλος της σχολικής κοινότητας (υιευκρινίστε)	

Χαρακτηριστικό στο οποίο βασίστηκε η ρατσιστική συμπεριφορά (Σημειώστε √. Μπορούν να σημειωθούν περισσότερες από μία επιλογές):

Χρώμα	☐	Θρησκεία	☐
Κοινότητα	☐	Πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις	☐
Γλώσσα	☐	Εθνική ή Εθνοτική καταγωγή	☐
Εμφάνιση (υιευκρινίστε)	☐	Ηλικία	☐
Αναπηρία	☐	Φύλο	☐
Σεξουαλικός προσανατολισμός	☐	Καθεστώς παραμονής	☐
Ταυτότητα φύλου	☐	Άλλο (υιευκρινίστε)	☐

Χώρος όπου έλαβε χώρα το περιστατικό (Σημειώστε με √):

Στην τάξη	☐	Στους διαυρόμους	☐
Στην αυλή	☐	Εκτός σχολείου	☐
Στο γήπεδο του σχολείου	☐	Στο υιαυίκτυο	☐
	☐	Σε άλλο χώρο (υιευκρινίστε)	☐

Σύντομη περιγραφή του περιστατικού:

Επιστρέφουμε στα ρατσιστικά
περιστατικά που γράψατε στην αρχή...

ΈΝΤΥΠΟ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

1. Γιατί σου έχει ζητηθεί να συμπληρώσεις αυτό το έντυπο;
2. Ποιους νόμους/κανονισμούς έχεις επιλέξει να μην ακολουθήσεις;
3. Ποιες συνέπειες είχε η συμπεριφορά σου για σένα;
4. Ποιες συνέπειες είχε η συμπεριφορά σου για άλλα μέλη της κοινωνίας/σχολικής κοινότητας;
5. Πώς αλλιώς θα μπορούσες να συμπεριφερθείς;
6. Θα μπορούσες να κάνεις κάτι για να επανορθώσεις;

«Η αναφορά των περιστατικών...

...**δεν αποτελεί αδυναμία των σχολείων**, αλλά δηλώνει έμπρακτα την αποφασιστικότητα τους να ενεργούν προς όφελος ολόκληρης της σχολικής κοινότητας και των δικαιωμάτων των μελών της. Τα σχολεία που θα προβαίνουν σε αναφορές ρατσιστικών περιστατικών δεν θα εκτίθενται και δεν θα έχουν καμία δυσμενή συνέπεια.»

**Με ποιους τρόπους θα μπορούσε η
ακόλουθη δράση να προωθήσει την
καλλιέργεια της ενσυναίσθησης και τον
σεβασμό στη διαφορετικότητα για τους
πρόσφυγες;**

Στα πλαίσια του Παγκόσμιας Ημέρας Προσφύγων προγραμματίζεται εκδήλωση για τα δικαιώματα των προσφύγων. Συνδυάζοντας το θέμα με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, το σχολείο προσκαλεί έναν γονιό που έχει έρθει πρόσφατα ως πρόσφυγας από τη Συρία. Θα του ζητήσουν να μιλήσει στα παιδιά για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στην Κύπρο.

Πήγαμε μια όμορφη εκδρομή

ΤΟ «ΖΟΥΜΙ»

- Οι δεσμεύσεις των μαθητών/τριών αποτελούν και δεσμεύσεις των ίδιων των εκπαιδευτικών
- Οι κυρώσεις που προβλέπονται εναρμονίζονται πλήρως με τους κανόνες λειτουργίας των δημόσιων σχολείων
- Είναι στη διακριτική ευχέρεια της διεύθυνσης και του σχολείου να αποφασίσει για τα βήματα που θα ακολουθούνται και την επιβολή των κυρώσεων. Μπορεί να γίνουν μικρές μετατροπές - όχι όμως εξαιρέσεις.
- Με την εφαρμογή της πολιτικής, τα ρατσιστικά περιστατικά **ΔΕΝ ΠΕΡΝΟΥΝ πλέον απαρατήρητα**

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

- 2014-15: πιλοτικά (7 σχολεία)
- 2015-16: διευρυμένη εφαρμογή στο πλαίσιο του δεύτερου υπό έμφαση στόχου (ετήσιες αναφορές από 77 σχολεία)
- 2016-17: διευρυμένη εφαρμογή στο πλαίσιο του δεύτερου υπό έμφαση στόχου (ετήσιες αναφορές από 40 σχολεία)
- 2017-18: εφαρμογή στο πλαίσιο του ενιαίου σχεδίου βελτίωσης της σχολικής μονάδας (ετήσιες αναφορές από 100 σχολεία)

ΔΙΚΤΥΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 2017-2018

- Δημιουργία δικτύου σχολείων για υποστήριξη της πολιτικής: 31 σχολεία Δημοτικής και Μέσης
- 1 κεντρική και 7 επαρχιακές συναντήσεις δικτύων υποστήριξης της εφαρμογής της αντιρατσιστικής πολιτικής σε όλες τις επαρχίες (σεμινάρια κατάρτισης σε σχετικά θέματα, ευκαιρίες προβληματισμού και ανταλλαγή πρακτικών).
- Ιούνιος 2018: αποστολή Εντύπου 2 «Ετήσια αναφορά ρατσιστικών περιστατικών» από 100 σχολεία από όλες τις επαρχίες και βαθμίδες.

ΒΑΘΜΙΔΑ	ΣΧΟΛΕΙΑ	ΕΠΑΡΧΙΕΣ	ΣΧΟΛΕΙΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΑ	62	ΛΕΥΚΩΣΙΑ	39
ΓΥΜΝΑΣΙΑ	24	ΛΑΡΝΑΚΑ	26
ΛΥΚΕΙΑ	13	ΛΕΜΕΣΟΣ	22
ΤΕΧΝΙΚΕΣ	1	ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	3
	100	ΠΑΦΟΣ	10
			100

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ 2017-18

- 57 σχολεία δεν κατέγραψαν κανένα ρατσιστικό περιστατικό ενώ τα 43 κατέγραψαν συνολικά 266 ρατσιστικά περιστατικά

ΣΧΟΛΕΙΑ	ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ
43	266
57	0
100	266

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ
ΕΜΦΑΝΙΣΗ	102
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	50
ΓΛΩΣΣΑ	28
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	22
ΆΛΛΗ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΑ	16
ΧΡΩΜΑ	15
ΦΥΛΟ	15
ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	14
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ	
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	10
ΑΝΑΠΗΡΙΑ	9
ΘΡΗΣΚΕΙΑ	9
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	8
ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΦΥΛΟΥ	4

ΘΥΤΕΣ-ΘΥΜΑΤΑ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ 2017-18

- Τα θύματα ήταν μαθητές/τριες εκτός από 13 περιπτώσεις στις οποίες ήταν εκπαιδευτικοί ή άλλα μέλη της σχολικής κοινότητας.
- Οι θύτες ήταν σχεδόν αποκλειστικά μαθητές/τριες και σε 6 περιπτώσεις περίπτωση εκπαιδευτικοί ή άλλα μέλη της σχολικής κοινότητας.

	ΘΥΜΑΤΑ	ΘΥΤΕΣ
ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ	268	301
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ/ΑΛΛΑ ΜΕΛΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	13	6
	281	307

Οφέλη για τη σχολική ζωή

- Ενημερότητα και ευαισθητοποίηση
- Μείωση ρατσιστικών περιστατικών
- Ενδυνάμωση θυμάτων
- Διευκρίνιση ορίων ανάμεσα σε ρατσιστικά, εκφοβιστικά ή παραβατικά περιστατικά
- Ανάδειξη ρατσιστικών μορφών που οι εκπαιδευτικοί αγνοούσαν
- Ενδυνάμωση διευθύνσεων στην αντιμετώπιση και διαχείριση των περιστατικών και κυρίως για προστασία των θυμάτων και ενδεχόμενων θυμάτων ρατσιστικής συμπεριφοράς.
- Δημιουργία και προέκταση μιας αίσθησης ασφάλειας στο επίπεδο των γονιών.

Προκλήσεις

- *Καθολική εφαρμογή*
- *Ανεπαρκής αναφορά για την καταγραφή ρατσιστικών περιστατικών.*
- *Έλλειψη λογοδοσίας για την εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής*
- *Έλλειψη κατάλληλων παιδαγωγικών παρεμβάσεων που βασίζονται στο είδος των ρατσισμών σε κάθε σχολείο.*
- *Αντιμετώπιση περιστατικών με θύτες εκπαιδευτικούς.*

Δε ρατσιζουμε!

<https://www.youtube.com/watch?v=pFuWUiHo-WI>